

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH/NIEBEZPIECZNYCH
W POWIATOWYM ZESPOLE SZKÓŁ
W ŚWIEBODZINIE**

Szkoła w systemie działań profilaktycznych

We wszystkich społecznościach lokalnych istnieją instytucje i organizacje, które ze względu na rodzaj realizowanych przez siebie zadań podejmują działania z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych. Według założeń współczesnej profilaktyki instytucje te powinny ze sobą współpracować w ramach koalicji, szkoła zaś powinna być jednym z jej ogniw.

Szkoła jest dobrym terenem oddziaływań profilaktycznych ponieważ jest miejscem:

- spotkania młodzieży oraz najważniejszych osób dorosłych odpowiedzialnych za opiekę i wychowanie (rodzice i nauczyciele),
- intensywnego rozwoju interpersonalnego i społecznego,
- zadaniowej działalności uczniów,
- konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej tożsamości ucznia,
- wypełniania znacznej części aktywnego życia dzieci i młodzieży.

Realizowane w szkole działania profilaktyczne powinny być:

- dostosowane do poziomu rozwoju adresata w zakresie informacji i projektowanych ćwiczeń,
- rzetelne pod względem przekazywanych informacji,
- rzeczowe, bez odwoływania się do emocji i uczuć takich jak strach, poczucie winy czy
- też rozbudzania ciekawości,
- dostosowane do poziomu posiadanej przez uczniów wiedzy bez podawania szczegółów, które mogłyby stanowić instruktaż nieprawidłowych zachowań.

Aby zbudować system radzenia sobie z przemocą wśród młodzieży należy skoncentrować się na:

- identyfikacji zjawiska,
- diagnozie stanu i potrzeb,
- pokierowaniu i rozwiązaniu sytuacji,
- wsparciu i kontroli.

Pierwszy krok to identyfikacja uczniów, którzy są podatni na zagrożenie przemocą oraz identyfikacja osób, które stosują przemoc wobec uczniów. Wszyscy pracownicy szkoły są przygotowani do rozpoznawania uczniów z czynnikami ryzyka - potencjalnych ofiar i potencjalnych sprawców.

Metody identyfikacji problemu:

1. Rozmowy z uczniami poruszające ważne dla uczniów sprawy dotyczące ich społeczności - ankieta.
2. Dyskusje na temat poczucia bezpieczeństwa dzieci w szkole, grupie rówieśniczej, środowisku pozaszkolnym, postaw wobec brutalizacji życia, przemocy w mediach itp. (na poziomie dostosowanym do wieku uczniów).
3. Mitingi, apele, lekcje wychowawcze.
4. Konkursy plastyczne lub inne formy przekazu przez sztukę.
5. Wypracowania na dany temat, itp.

Szkolne procedury postępowania w sprawach nieletnich:

Zadaniem opisanych poniżej procedur jest usprawnienie podejmowania przez szkołę działań w sytuacjach zagrożenia uczniów przestępczością i demoralizacją. Szkoła jako instytucja zwraca się do Policji o pomoc przede wszystkim w przypadkach określonych negatywnych zachowań uczniów. Ma to najczęściej miejsce, gdy akt agresji czy przemocy przyjmuje taki stopień nasilenia, że wykazuje znamiona przestępstwa. Takie okoliczności zachodzą w szczególności, gdy negatywne zachowania mają charakter utrwalony, powtarzający się, o znacznym zagrożeniu społecznym, a u ich podłoża leży demoralizacja, odrzucenie obowiązujących norm, społeczne niedostosowanie. Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

Demoralizacja- naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art.4 § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Bójka (art. 158 kk) - w rozumieniu prawa karnego jest to starcie fizyczne pomiędzy co najmniej trzema osobami, z których każda jednocześnie atakuje i broni się, zawierające poważny ładunek przemocy stwarzający niebezpieczeństwo utraty życia człowieka lub wystąpienia ciężkiego bądź

średniego uszczerbku na zdrowiu. Nie jest bójką starcie dwóch osób. Ich zachowanie może natomiast stanowić inne przestępstwo, jak np. naruszenie nietykalności cielesnej, spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, narażenie człowieka na niebezpieczeństwo, a nawet zabójstwo.

Sąd Najwyższy bardzo szeroko interpretuje pojęcie udziału w bójce przyjmując, że sprawcą jest nie tylko osoba, która zadaje ciosy drugiej stronie, lecz także ten, kto w trakcie bójki zachęca innych do walki, ale sam czynnie w niej nie uczestniczy. Z uwagi na dynamiczny charakter bójki, może się ona po pewnym czasie przekształcić w pobicie.

Okoliczności zaostrzające odpowiedzialność karną (typy kwalifikowane):

- skutek w postaci nieumyślnego spowodowania średniego lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci (art. 158 § 2 i 3 kk),
- użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu (art. 159 kk).

Bójka - ciężar gatunkowy - występnek, **przepis karny** art. 158 § 1. K.k.

grożąca kara - pozbawienia wolności do lat 3,

forma winy - umyślna w zamiarze bezpośrednim,

odpowiedzialność nieletnich – tak

Pobicie (art. 158 kk) - w rozumieniu prawa karnego jest to napaść fizyczna co najmniej dwóch osób na jedną, przy czym strona atakująca zawsze posiada przewagę liczebną. Podobnie jak bójka, pobicie również zawiera poważny ładunek przemocy stwarzający niebezpieczeństwo utraty życia człowieka lub wystąpienia ciężkiego bądź średniego uszczerbku na zdrowiu.

Sąd Najwyższy bardzo szeroko interpretuje pojęcie udziału w pobiciu przyjmując, że sprawcą jest nie tylko osoba, która zadaje ciosy pokrzywdzonemu, lecz także ten, kto w trakcie pobicia zachęca innych do walki lecz sam czynnie w nim nie uczestniczy.

Okoliczności zaostrzające odpowiedzialność karną (typy kwalifikowane):

- skutek w postaci nieumyślnego spowodowania średniego lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci (art. 158 § 2 i 3 kk),
- użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego narzędzia (art. 159 kk).

Naruszenie nietykalności cielesnej - występki polegający na uderzeniu pokrzywdzonego lub naruszeniu jego nietykalności cielesnej w inny sposób. Nietykalność cielesną osoby można naruszyć przykładowo poprzez spoliczkowanie, popychanie, oplucie bądź oblanie płynem.

Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające się zachowanie pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary (§ 2.).

Podstawy prawne stosowania procedur:

- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (1982)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (2003)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (2005)
- Ustawa o Policji (1990)
- Zarządzenie Komendanta Głównego Policji w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich (1991)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (2003)

Cel procedur: zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo ucznia,
- usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów,
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły.

Dotyczy:

- nauczycieli,
- rodziców,
- uczniów,
- pracowników administracyjno– obsługowych.

Telefony alarmowe:

- 999 - POGOTOWIE RATUNKOWE
- 998 - STRAŻ POŻARNA
- 997 – POLICJA
- 112 – NUMER ALARMOWY

Procedury obowiązujące w Powiatowym Zespole Szkół w Świebodzinie

SPIS TREŚCI

- I. Procedura postępowania w przypadku dokonania przez ucznia kradzieży.
- II. Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia Szkoły oraz mienia prywatnego.
- III. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.
- IV. Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia.
- V. Postępowanie w przypadku naruszenia nietykalności cielesnej ucznia przez innego ucznia.
- VI. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o uczniu będącym pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
- VII. Postępowanie w przypadku kiedy występują zachowania ucznia, który nie ukończył 18 lat świadczące o demoralizacji - używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- VIII. Postępowanie w sytuacji kiedy występują zachowania świadczące o demoralizacji i przejawia je uczeń, który ukończył 17 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa.
- IX. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki.
- X. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.
- XI. Postępowanie w sytuacjach ujawnienia u uczniów samookaleczeń, intencji samobójczych lub udaremnienia próby samobójczej.
- XII. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.
- XIII. Procedura postępowania na wypadek podłożenia ładunku wybuchowego.
- XIV. Procedura postępowania na wypadek skażenia chemicznego i biologicznego szkoły.
- XV. Procedura postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika do szkoły.

- XVI. Postępowanie w przypadku uzyskania od ucznia informacji o cyberprzemocy – Internet, telefon komórkowy.
- XVII. Procedura reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy.
- XVIII. Procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy, jeśli zdarzenie zostało zgłoszone do wychowawcy klasy.

I. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia kradzieży:

1. Poszkodowany uczeń ma obowiązek zawiadomić nauczyciela/wychowawcę lub pedagoga szkolnego o kradzieży natychmiast po stwierdzeniu tego faktu.
2. Nauczyciel/wychowawca ustala okoliczności zdarzenia i podejmuje działania zmierzające do odszukania zagubionej rzeczy:
 - przeprowadzenie przeszukania - nauczyciel informuje ucznia żeby pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży, sprawdza pomieszczenia (klasa),
 - przeprowadzenie rozmowy (poinformowanie o możliwych konsekwencjach czynu).
3. W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży lub znalezienia skradzionej rzeczy nauczyciel/pedagog spisuje protokół z przebiegu zdarzenia i umieszcza w dokumentacji ucznia.
4. W przypadku nie znalezienia skradzionej rzeczy i trudności z ustaleniem sprawcy:
 - nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, Policję oraz pedagoga szkolnego,
 - wychowawca przedstawia notatkę z przebiegu zdarzenia dla pedagoga, który podejmuje odpowiednie działania wychowawcze (ustala okoliczności kradzieży oraz wartość skradzionej rzeczy, spisuje protokół z przebiegu zdarzenia, składa na Policji zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa).

(Jeżeli sprawca ma 17 lat i więcej, kradzież do kwoty 500 zł jest traktowana jako wykroczenie, a powyżej tej kwoty jako przestępstwo).

II. Postępowanie w przypadku niszczenia mienia Szkoły oraz mienia prywatnego:

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia na terenie szkoły, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego lub prywatnego, podejmuje następujące działania:
 - powiadamia wychowawcę ucznia (jeżeli nim nie jest),
 - powiadamia pedagoga szkolnego,
 - powiadamia dyrektora szkoły,
 - informuje rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o wyrządzonej szkodzie.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem na temat zaistniałej sytuacji.
4. Dyrektor podejmuje decyzję o sposobie zadośćuczynienia za wyrządzoną szkodę.
5. Pedagog szkolny powiadamia pisemnie rodziców o konsekwencjach czynu ucznia i terminie naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę, zobowiązuje rodziców i ucznia do podjęcia pracy nad eliminacją podobnych szkodliwych zachowań.
6. Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, którego posiadanie na terenie szkoły jest zabronione, i za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności.
7. W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, Dyrektor informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, Dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.

III. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły:

Za przedmioty niedozwolone (niebezpieczne) uważa się:

scyzoryki, noże, szpikulce, lasery, kije, gaz, straszaki broni palnej, pałki gumowe, kastety, żyłki i inne przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu uczniów.

W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada w/w przedmiot na terenie szkoły należy:

1. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu należy odizolować go od innych uczniów, wezwać drugiego pracownika szkoły w celu opieki nad uczniem.
3. Nauczyciel powiadamia pedagoga szkolnego oraz Dyrektora szkoły.
4. W uzasadnionym przypadku Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu i ewentualnym wezwaniu Policji.
5. Wezwanie pielęgniarki szkolnej w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia.
6. Nauczyciel/wychowawca powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych (w sytuacji uzasadnionej wzywa rodziców).
7. Sporządza notatkę służbową opisującą zdarzenie i umieszcza ją w teczce ucznia.
8. Pedagog szkolny powiadamia kuratora sądowego w przypadku, gdy uczeń jest pod jego opieką.
9. Uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.

IV. Postępowanie w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia:

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznaje się:

- lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec w/w. wyrażone w słowach lub gestach,
- prowokacje pod adresem w/w. wyrażone w słowach lub gestach,
- nagrywanie lub fotografowanie w/w. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,
- naruszanie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec w/w. pracowników,
- naruszanie ich nietykalności osobistej.

Wobec powyższych zachowań ucznia:

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego oraz Dyrektora szkoły.
2. Pedagog szkolny niezwłocznie powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji, wzywa ich do szkoły, sporządza notatkę z rozmowy, pod którą podpisują się rodzice.
3. W obecności rodziców uczeń przeprosza osobę, której godność naruszył.
4. Wychowawca klasy udziela uczniowi nagany za naruszenie regulaminu i statutu szkoły.
5. Jeżeli uczeń ma kuratora, wychowawca informuje go o zaistniałej sytuacji.
6. W przypadku powtórzenia się nagannych zachowań wychowawca wzywa rodziców, sporządza notatkę z odbytej rozmowy, informuje dyrektora placówki, uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania.
7. W przypadku notorycznego naruszania godności nauczyciela przez ucznia, szkoła zgłasza ten fakt na Policję oraz kieruje pismo do Sądu Rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania.

V. Postępowanie w przypadku naruszenia nietykalności cielesnej ucznia przez innego ucznia:

1. Nauczyciel/wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
2. Nauczyciel/wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.
3. Nauczyciel/wychowawca przygotowuje notatkę z zajścia i umieszcza w teczce osobowej ucznia oraz informuje rodziców, opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji (pismo do rodziców lub powiadomienie telefoniczne).
4. W przypadku stwierdzenia wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia ucznia poszkodowanego lub wystąpienia uszczerbku na zdrowiu należy:
 - poinformować Dyrektora placówki, pedagoga szkolnego;
 - przekazać sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pedagogowi szkolnemu pod opiekę;
 - wezwać Policję;
 - zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży);
 - sporządzić notatkę służbową i umieścić w teczce osobowej ucznia;
 - poinformować rodziców lub opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji;
5. Powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

VI. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o uczniu będącym pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych:

1. Wychowawca/nauczyciel izoluje ucznia od reszty klasy/grupy zapewniając stałą obecność przy uczniu osoby z personelu szkoły.
2. Wychowawca/nauczyciel ustala fakty i okoliczności zajścia, powiadamia Dyrektora placówki oraz pedagoga szkolnego.
3. Wzywa Policję, która przeprowadzi badanie alkomatem oraz wyjaśni, w jaki sposób nieletni wszedł w posiadanie alkoholu lub środków psychoaktywnych. (Zgodnie z art. 43 w związku z art. 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi sprzedaż alkoholu osobie, która nie ukończyła 18 lat jest przestępstwem ściganym z urzędu).
4. Powiadamia rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji oraz wezwania ich do szkoły w celu niezwłocznego odebrania ucznia (w przypadku odmowy przybycia lub braku kontaktu z rodzicami zostaje powiadomiona Policja).
5. W sytuacji gdy występuje zagrożenie zdrowia lub życia ucznia, nauczyciel wzywa pomoc medyczną - Pogotowie Ratunkowe.
6. Nauczyciel sporządza notatkę służbową z zaistniałej sytuacji i przekazuje do szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń, znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły pedagog szkolny powiadamia specjalistę do spraw nieletnich i sąd rodzinny.

(W toku interwencji profilaktycznej należy zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym).

VII. Postępowanie w przypadku kiedy występują zachowania ucznia, który nie ukończył 18 lat świadczące o demoralizacji - używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji:

1. Nauczyciel/wychowawca informuje o zaistniałej sytuacji pedagoga, dyrektora placówki.
2. Pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskane informacje. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem oraz zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. (W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.)
3. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, pedagog szkolny pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu (składa wnioski o wgląd w sytuację w rodzinie) lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
4. Nauczyciel/wychowawca sporządza notatkę służbową z zaistniałej sytuacji do szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.

VIII. Postępowanie w sytuacji kiedy występują zachowania świadczące o demoralizacji i przejawia je uczeń, który ukończył 17 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa:

1. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji pedagoga, wychowawcy klasy.
2. Wezwanie przez pedagoga szkolnego do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazanie im uzyskanej informacji. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
3. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji niezwłocznie zawiadamia o tym prokuratora lub Policję.
4. Nauczyciel sporządza notatkę służbową i umieszcza w szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.

IX. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk:

1. Zabezpieczenie substancji przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.

Uwaga: Zabezpieczając środek przypominający wyglądem narkotyk, nauczycielowi nie wolno substancji wyciągać z opakowania, przesypywać, przelewać, wąchać, sprawdzać smak, dotykać, itp. Substancję należy umieścić w pomieszczeniu niedostępnym dla innych osób, nie pozostawiając jej bez dozoru - nawet w pomieszczeniu zamkniętym.

2. Ustalenie faktów i okoliczności zajścia.
3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora placówki.
4. Wezwanie Policji.
5. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Uwaga: Najbliższą jednostkę Policji należy powiadomić niezwłocznie a zabezpieczoną substancję przekazać przybyłym Policjantom. Nie wolno ujawnionego środka samemu dostarczać do komisariatu lub komendy Policji.

6. Sporządzenie notatki służbowej z zaistniałej sytuacji do szkolnej dokumentacji ucznia znajdującej się w sekretariacie.

X. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców /opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

Uwaga: Przybyli do szkoły rodzice nie mogą zabrać dziecka do domu, ponieważ w związku z popełnionym przestępstwem Policja musi wykonać z nieletnim, który popełnił czyn karalny, czynności nie cierpiące zwłoki, np. zatrzymać nieletniego w celu wykonania czynności procesowych.

3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

Uwaga: Nauczyciel do czasu przyjazdu Policji powinien ucznia odizolować (np. w gabinecie dyrektora, pedagoga) kontrolując przez cały czas jego zachowanie. Należy zwrócić uwagę, aby uczeń nie ukrył lub nie przekazał innej osobie albo też potknął lub nie wyrzucił posiadanej substancji narkotycznej.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu (patrz komentarz w punkcie 3), zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

XI. Postępowanie w sytuacjach ujawnienia u uczniów samookaleczeń, intencji samobójczych lub udaremnienia próby samobójczej:

1. Sposób postępowania zależy od oceny ryzyka zagrożenia i aktualnego zachowania ucznia:

W przypadku ryzyka niskiego i umiarkowanego

Ryzyko niskie - nie było wcześniejszych prób, czynników przedwypadkowych, uczeń manifestuje wyobrażenia samobójcze bez intencji, samookaleczenia występują w postaci wyobrażeniowej lub są to zagojone niewielkie ślady.

Ryzyko umiarkowane - występowały symptomy przedwypadkowe, uczeń wskazywał zachowania autodestrukcyjne, uczeń manifestuje intencje ale jest spokojny, nawiązuje kontakt i poddaje się sugestiom.

1. Nauczyciel, wychowawca zgłasza informację pedagogowi szkolnemu.
2. Po otrzymaniu informacji pedagog szkolny wzywa ucznia, rozmawia z uczniem, zbiera informacje, ocenia ryzyko zagrożenia w oparciu o swoją wiedzę o uczniu i aktualne zachowania ucznia.
3. Pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych. Przeprowadza rozmowę z rodzicami, przekazuje im uzyskaną informację, w razie potrzeby ustala termin wizyty w PP-P z psychologiem,
 - w przypadku informacji o samookaleczeniach w przeszłości i niskiego ryzyka utraty zdrowia i życia tryb skierowania do psychologa i/lub psychiatry nie musi być natychmiastowy.
 - przekazuje również rodzicom informację o placówkach pomocy dziecku (jeżeli jest taka potrzeba).
4. Pedagog szkolny sporządza opis sytuacji rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, wychowawcą, nauczycielami i rodzicami. Na bieżąco monitoruje postępy w nauce, relacje z kolegami, koleżankami, sytuację rodzinną uczenia.
5. Pedagog szkolny informuje o swoich działaniach dyrektora szkoły.

Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców/ opiekunów (przykład):

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej przez nasze dziecko oraz konieczności niezwłocznej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej/ psychiatrycznej).

Zostały nam przekazane numery telefonów i adresy miejsc, gdzie możemy uzyskać pomoc:

1. Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży

ul. Zamkowa 1

66-003 Zabór Tel. (0 68) 327 40 87

2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

ul. Żaków 3

66-200 Świebodzin Tel. (0 68) 457 88 01

3. Punkt Interwencji Kryzysowej

ul. Bramkowa 2

66-200 Świebodzin Tel. (0 68) 475 67 87

Dyżury pełnią:

Poniedziałek - PEDAGOG – w godz. 16.00 – 18.00

Wtorek - PRACOWNIK SOCJALNY – w godz. 15.15 – 17.15

Środa - PSYCHOLOG – w godz. 16.00 – 19.00

Czwartek - RADCA PRAWNY – w godz. 16.00 – 18.00

4. Poradnia Zdrowia Psychicznego

„Nowy Szpital” w Świebodzinie

ul. Młyńska 6 (poradnia znajduje się na parterze budynku administracji)

66-200 Świebodzin Tel. (0 68) 45 64 022

Dyżury pełnią lekarze specjaliści:

lek. med. Beata Gajdowska, specjalista psychiatrii

lek. med. Bogdan Michalski, specjalista psychiatrii

lek. med. Wojciech Musiał, specjalista psychiatrii

lek. med. Wioletta Giemza-Urbanowicz, specjalista psychiatrii

Małgorzata Radecka, psycholog kliniczny

Edyta Sobol, psycholog

W przypadku ryzyka wysokiego:

Ryzyko wysokie - wystąpiły czynniki przedwypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia lub podjął inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu, z uczniem trudno nawiązać kontakt, współpracę.

1. Nauczyciel, wychowawca (reaguje z zachowaniem spokoju, dyskrecji, nie komentuje zachowań ucznia) przyprowadza ucznia, jeśli nie jest to możliwe wzywa pedagoga szkolnego. Zgłasza informację Dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog szkolny przechodzi z uczniem w odosobnione, bezpieczne miejsce. Ocenia ryzyko zagrożenia w oparciu o swoją wiedzę o uczniu i aktualne zachowania ucznia.
3. Wzywa pomoc gdy zachodzi konieczność: pogotowie, policja, bądź przekazuje pod bezpośrednią opiekę psychiatry (bez zgody rodziców gdy istnieje zagrożenie zdrowia i życia ucznia).
4. Pedagog szkolny powiadamia rodziców.
5. Pedagog szkolny sporządza notatkę z interwencji.
6. Pedagog szkolny zapewnia uczniowi pomoc i wsparcie po powrocie do szkoły, na bieżąco monitoruje postępy w nauce, relacje z kolegami, koleżankami, sytuację rodzinną ucznia.

Komunikat do dyspozytorni Pogotowia Ratunkowego (przykład):

(...) Stwierdziliśmy bezpośrednie zagrożenie życia naszego ucznia ...(imię i nazwisko, wiek) poprzez duże ryzyko podjęcia próby samobójczej. Dlatego konieczne jest niezwłoczne przewiezienie go na konsultację psychiatryczną (...)

XII. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym na terenie szkoły osobom (w przypadku zagrożenia dyrektor szkoły podejmuje decyzję o ewakuacji ludzi i mienia).
2. Uniemożliwienie dostępu osobom postronnym do podejrzanych przedmiotów i wezwanie Policji - tel. 997 lub 112.
3. Poinformowanie sił policyjnych o rozkładzie pomieszczeń w obiekcie i co powinno znajdować się w poszczególnych, konkretnych miejscach.
4. Wyznaczenie pracownika, który będzie "przewodnikiem" sił policyjnych.
5. Pod żadnym pozorem nie dotykać i nie przemieszczanie podejrzanych, niebezpiecznych przedmiotów lub ładunków.
6. Zachowanie spokoju i opanowania, aby nie dopuścić do paniki.

XIII. Procedura postępowania na wypadek podłożenia ładunku wybuchowego:

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek podłożenia ładunku wybuchowego lub stwierdzenia podejrzanego pakunku w szkole.

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

- Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;
- Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

- Procedura do zastosowania w przypadku stwierdzenia obecności podejrzanego pakunku lub otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.
- Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki – **Sabina ORLICKA, tel. 694539542**
- w przypadku jego nieobecności wicedyrektor – **Agnieszka DZIUBA, tel. 791843247**
- w przypadku nieobecności ww. **Piotr STYCZYŃSKI, tel. 530525117**

V. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

Ad. 1. Podłożenie ładunku wybuchowego lub stwierdzenie podejrzanego pakunku.

a) Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

- **Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów**
(uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu)
- **Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje.**
(w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji)
- **Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury**
(osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły)

- **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji**
(ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku)
- **Nie używaj telefonu komórkowego**
(eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy)
- **Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia**
(stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcje policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji)
- **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb**
(w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową)
- **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi**
(szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły)
- **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu**
(informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych)

b) Stwierdzenie podejrzanego pakunku

- **Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku**
(należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona)
- **Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku**
(w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania)
- **Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)**
(okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji)
- **Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury**
(osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły)
- **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji**

(ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku)

- **Nie używaj telefonu komórkowego**
(eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy)
- **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb**
(w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową)
- **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi**
(szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły)
- **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu**
(informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych)

VI. SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI:

a) podczas zajęć

- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie są w klasie.
- Ustaw uczniów w parach na trasie wyjścia do drzwi.
- Osoby ze SPE poproś do przodu.
- Przepuścić przed osobą niepełnosprawną ruchowo strumień ewakuowanych.
- Zabierz dziennik, listę dzieci z telefonami do rodziców/prawnych opiekunów.
- Wyprowadź uczniów drogami ewakuacyjnymi na wyznaczone miejsce ewakuacji.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca

b) podczas przerwy

- Zgromadź uczniów znajdujących się w rejonie twojego przebywania poprzez użycie sygnału – ręka podniesiona do góry i użycie gwizdka sportowego.
- Pozostali nauczyciele ustawiają się w wyznaczonych rejonach szkoły zgodnie z wcześniej opracowanym planem i gromadzą uczniów.
- Ustaw uczniów w parach i opuść zagrożony teren drogami ewakuacyjnymi, udając się na wyznaczone miejsce ewakuacji.
- W miejscu ewakuacji podziel uczniów na grupy szkoleniowe i sprawdź obecność wszystkich uczniów

VII. SPOSÓB ODCZYTYWANIA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

- „Ciągły sygnał dźwiękowy” – inicjacja procedury

- „Ładunek wybuchowy ewakuacja!!!” – inicjacja procedury w przypadku braku zasilania

VIII. TELEFONY ALARMOWE

- Policja 997
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112

IX. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia lub treść otrzymanej informacji
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy
- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

X. ZARZĄDZANIE NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

XI. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Znać sygnał uruchamiający procedurę.
- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.
- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.
- Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

XIV. Procedura postępowania na wypadek skażenia chemicznego i biologicznego szkoły:

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek skażenia chemicznego i biologicznego szkoły.

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

- *Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;*
- *Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;*
- *Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;*

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

- Procedura do zastosowania w przypadku skażenia substancją chemiczną lub biologiczną terenu szkoły oraz zagrożenia skażeniem ww. substancjami.
- Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki – **Sabina ORLICKA, tel. 694539542**
- w przypadku jego nieobecności wicedyrektor – **Agnieszka DZIUBA, tel. 791843247**
- w przypadku nieobecności ww. **Piotr STYCZYŃSKI, tel. 530525117**

V. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

1. Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) gdy nie nastąpiło skażenie placówki:

- zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru,
- natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby (policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku),
- w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,
- w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę

jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry),

- **przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń**(częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji),
- **powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku**
- **do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych,**
- **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

2. Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się:

- **nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,**
- **aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,**
- **pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,**
- **opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób,**
- **powiadomić administratora (dyrektor, zastępca dyrektora, osoba upoważniona),**
- **zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru (rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki a nie otwarta przestrzeń),**
- **natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby**(policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia),
- **jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem; zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka,**

- po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb (*policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń*),
- w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,
- sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
- w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki(*maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry*),
- przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń(*częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji*),
- powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

3. Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

- nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,
- powiadomić administratora (*dyrektor, zastępca dyrektora, osoba upoważniona*),
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,
- pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,
- opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób,
- ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły,
- natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby(*policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia*),
- w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz

osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny,

- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

VI. SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI:

Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę administratora i/lub odpowiednich służb oraz zgodnie z ich wskazówkami.

VII. SPOSÓB ODCZYTYWANIA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

- „sygnał dźwiękowy ciągły” – ewakuacja
- „sygnał ciągły przez 30 sekund” – wejść i pozostać w budynku

VIII. TELEFONY ALARMOWE

- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112
- Policja 997
- Straż pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999

IX. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy
- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

X. SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z UCZNIAMI ZE SPE

Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę nad osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez młodzież zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

XI. ZARZĄDZANIE NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

XII. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Znać sygnał uruchamiający procedurę.
- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.
- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.
- Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

XV. Procedura postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika do szkoły:

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek wtargnięcia do szkoły napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

- *Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”;*
- *Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;*
- *Ustawa z dnia 17 lipca 2009 o zarządzaniu kryzysowym;*

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

- Procedura do zastosowania w przypadku stwierdzenia obecności na terenie szkoły napastnika z bronią lub niebezpiecznym narzędziem.
- Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki – **Sabina ORLICKA**, tel. 694539542
- w przypadku jego nieobecności wicedyrektor – **Agnieszka DZIUBA**, tel. 791843247
- w przypadku nieobecności ww. **Piotr STYCZYŃSKI**, tel. 530525117

V. SPOSÓB POSTĘPOWANIA

Ad. 1. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec*.

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (*zabarykaduj się*).**
(szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób)
- **Wycisz i uspokój uczniów.**
(wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę)
- **Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy.**

(należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji)

- **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony.**
(niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia)
- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji**
(w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji do sił bezpieczeństwa - policja)
- **Zasłoń okno, zgaś światło.**
(należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego)
- **Nie przemieszczaj się.**
(przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników)
- **Bądź poniżej linii okien, zejź z światła drzwi.**
(przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników)
- **Zejź z linii strzału, połoź się na podłodze.**
(z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz)
- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz.**
(napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma)
- **Nie otwieraj nikomu drzwi.**
(interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi)
- **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.**
(w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia)

Ad. 2. Bezpośredni kontakt z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą.

- **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika**

(wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników)

- **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np.: telefon***(wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej)*
- **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.**
(w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu)
- **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.**
(w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji)
- **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.**
(odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji)
- **Nie zwracaj na siebie uwagi.**
(nie zwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu)
- **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.**
(brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców)
- **Nie oszukuj terrorysty.**
(oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane)
- **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu.**
(zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców)
- **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.**
(wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty)
- **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów.**
(każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana)
- **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty.**
(nigdy nie wiadomo kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek)

Ad. 3. W przypadku działań antyterrorystycznych

- **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.**
(policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar)

- **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.**
(próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji)
- **Położ się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.**
(taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników)
- **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.**
(postawa taka ułatwia działania policji a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników)
- **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.**
(tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego)
- **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.**
(wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową)
- **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.**
(policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców)
- **Bądź przygotowany na traktowanie siebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.**
(w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku)
- **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku.**
(w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak jak tego chcą siły interwencyjne)
- **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru.**
(najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych)

VI. SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI:

Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interwenujących i zgodnie z ich wskazówkami.

VII. SPOSÓB ODCZYTYWANIA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

- „sygnał dźwiękowy ciągły” – azyl (barykadowanie się w pomieszczeniach)

VIII. TELEFONY ALARMOWE

- Policja 997
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112

IX. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy
- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

X. SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z UCZNIAMI ZE SPE

Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się młodzieży zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

XI. ZARZĄDZANIE NA WYPADEK SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

XII. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Znać sygnał uruchamiający procedurę.
- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.
- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.
- Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

XVI. Postępowanie w przypadku uzyskania od ucznia informacji o cyberprzemocy – Internet, telefon komórkowy:

1. Nauczyciel, wychowawca klasy powinien poinformować o zdarzeniu dyrektora szkoły oraz porozumieć się z rodzicami ucznia i poinformować ich, do kogo mogą zwrócić się o pomoc:
 - w przypadku stron pornograficznych, lub innych nielegalnych treści, takich jak rasizm, ksenofobia należy zgłosić je poprzez stronę www.dyzurnet.pl lub infolinię 0 801 615 005
 - zagrożenie w sieci należy zgłosić www.helpline.org.pl

XVII. Procedura reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy:

1. Ustalenie okoliczności zdarzenia i zabezpieczenie dowodów przez nauczyciela, wychowawcę, pedagoga szkolnego.
2. Poinformowanie Dyrektora Szkoły.
3. Powiadomienie przez wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego rodziców/opiekunów prawnych uczniów uczestniczących w zdarzeniu.
4. Gdy sprawca jest nieznan - przerwanie cyberprzemocy - zawiadomienie administratora serwisu, powiadomienie Policji.
5. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły - powiadomienie przez wychowawcę rodziców lub opiekuna prawnego sprawcy.
6. Zastosowanie konsekwencji regulaminowych wynikających ze Statutu Szkoły np. powiadomienie Policji w przypadku, gdy doszło do przemocy na terenie szkoły.
7. Zobowiązanie ucznia do zaprzestania takiego postępowania.
8. Zapewnienie sprawcy pomocy psychologicznej na terenie szkoły bądź na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej współpracującej ze szkołą.
9. Rozmowy wychowawczo-wspierające z uczniem z częstotliwością ustaloną przez specjalistów- pedagoga.

XVIII. Procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy, jeśli zdarzenie zostało zgłoszone do wychowawcy klasy.

1. Rozmowa wychowawcy z ofiarą cyberprzemocy - ustalenie okoliczności zdarzenia i zabezpieczenie dowodów.
2. Powiadomienie Dyrektora szkoły.
3. Poinformowanie rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, o działaniach szkoły, porada, pomoc - wskazanie możliwości złożenia zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji.
4. Jeśli cyberprzemoc miała miejsce na terenie szkoły Dyrektor lub wyznaczone przez niego osoby mają obowiązek powiadomić o zdarzeniu Komendę Powiatową Policji.
5. Zapewnienie pomocy psychologicznej poszkodowanemu uczniowi.
6. Objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną ucznia - rozmowy z pedagogiem/psychologiem z częstotliwością zależną od indywidualnych potrzeb ucznia.
7. Działania szkoły zarówno w stosunku do ofiary i sprawcy przemocy toczą się, w miarę możliwości, jednocześnie.